

NOTA DE FUNDAMENTARE
pentru
BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI al AQUATIM SA
pe anul 2023

Bugetul de Venituri și Cheltuieli pe 2023 supus aprobării a fost întocmit cu **scopul** de a asigura utilizarea atât a resurselor financiare proprii, cât și a celor atrase în mod eficient, în concordanță cu obiectivele și angajamentele financiare în care este angajată societatea.

Pentru întocmirea Bugetului de Venituri și Cheltuieli pe 2023, la nivel de societate, au fost parcurse mai multe **etape** și anume:

a. au fost întocmite anexe de lucru individuale cu previzionarea veniturilor și cheltuielilor, pentru:

- fiecare sucursală, având la bază date inclusiv din localitățile arondate acestora;
- localitățile periurbane Timișoarei;
- Municipiul Timișoara.

b. anexele de lucru individuale au fost centralizate, rezultând o previziune a veniturilor și cheltuielilor pentru întreaga arie de operare (inclusiv Timișoara).

Având la baza aceste situații s-a întocmit Bugetul de Venituri și Cheltuieli pentru anul 2023 conform OMF nr. 3.818 / 30.12.2019.

Bugetul de venituri și cheltuieli supus aprobării prognozează activitatea de exploatare, financiară și de investiții a anului 2023 pentru toată aria de operare a AQUATIM SA.

La întocmirea Bugetului de Venituri și Cheltuieli pe anul 2023 s-a ținut cont de:

1. Legislația în vigoare:

1.1.OMF nr. 3818 / 30.12.2019 privind aprobarea formatului și structurii bugetului de venituri și cheltuieli, precum și a anexelor de fundamentare a acestuia;

1.2. Legea nr. 368 / 19.12.2022 a bugetului de stat pe anul 2023;

1.3. Legea nr. 369 / 19.12.2022 a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2023;

1.4. O.U.G. nr. 26 din 21.08.2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct sau indirect o participație majoritară, cu modificările și completările ulterioare;

1.5. Ordinul nr.1802 din 2014 pentru aprobarea reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate cu modificările și completările ulterioare;

1.6. Legea nr.227 din 08.09.2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare, inclusiv **Hotărârea nr. 1071 / 04.10.2021** care stabilește salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, începând cu 01.01.2022; fără a include sporuri și alte adaosuri, la suma de 2.350 lei lunar.

1.7. O.U.G. nr 114 din 28.12.2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, cu modificările ulterioare.

1.8. Legea nr.165 din 10.07.2018 cu Normele metodologice din 28.12.2018 privind acordarea билетelor de valoare, cu modificările aduse de OUG 130 / 2021.

1.9. O.U.G. nr. 27 din 18 martie 2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei cu modificările și completările ulterioare.

2. Contractele și angajamentele în care societatea este parte:

2.0 Contractul Colectiv de Munca valabil pentru anul 2023, inclusiv acte adiționale la acesta.

2.1 Contractul de delegare a gestiunii serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare –încheiat în data de 19.01.2010, actualizat;

2.2 Actul Constitutiv al AQUATIM SA.

2.3 Contractele de Mandat în vigoare pentru membrii Consiliului de Administrație și directorii executivi : director general și director economic.

2.4 Contractul de împrumut cu BERD pentru cofinanțarea proiectului realizat prin POS Mediu și POIM

3. Alte date privind:

3.1. Inflația avută în vedere la întocmirea bugetului de venituri și cheltuieli este: pentru anul 2023 - 9.6 %- prognoza de toamna luata în calcul la întocmirea Legii bugetului de stat ; pentru anul 2024 – 5% și pentru anul 2025- 3%;

3.2. Cursul de schimb pentru Euro la finele anului 2022 de 4,9474 lei pentru 1 Euro.

4. Principii generale și elemente care au stat la baza fundamentării veniturilor, a cheltuielilor, precum și la stabilirea obiectivelor și criteriilor de performanță:

4.1. Pentru fundamentarea **capitolului de venituri** s-a ținut cont de următoarele:

4.1.1. Venituri din activitatea de exploatare:

- **cantitățile** de apă rece și de apă uzată (canalizare), ce urmează a fi facturate în cursul anului 2023, au fost estimate pe baza realizărilor din 2022, având în vedere și dezvoltarea ariei de operare și punerea în funcțiune a investițiilor realizate prin fonduri europene.

- **prețul** pentru apă și **tariful** pentru canalizare folosite pentru stabilirea cifrei de afaceri pe 2023 sunt:

- pentru perioada ianuarie – iunie 2023 sunt cele în vigoare la data de 31.12.2022, conform Deciziei nr. 106 din 15.06.2022 a Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice. Astfel pentru apa rece prețul este de 5.30 lei/mc, exclusiv TVA, iar tariful pentru canalizare este de 5.33 lei/mc, exclusiv TVA;

- începând cu 01.07.2023, tarifele au fost previzionate conform strategiei tarifare pentru anul 2023 cu creșterea în termeni reali de 3.75% la apa și 3.60 la canal, și o inflație prognozată de 6% rezultând un tarif de 5.79 lei/mc, exclusiv TVA, la apă și 5.83 lei/mc exclusiv TVA la canal. Acestea s-au aplicat pentru perioada iulie – decembrie 2023.

- veniturile din **alte activități** (vidanje, vomă, taxe avize etc.), precum și cele din imobilizări (investiții în regie proprie) au fost estimate cu ajutorul șefilor de secții, a șefilor de servicii și a directorilor de resort, având ca reper realizările anului precedent și programul de investiții pe anul în curs.

4.1.2. Veniturile financiare sunt formate din dobânzi, care au fost estimate ținând cont de diminuarea disponibilităților pe seama realizării programului de investiții din surse proprii, a cofinanțării proiectelor din fonduri europene, a

rambursării ratelor scadente față de BERD, a planului de aprovizionare cu materii prime și servicii.

4.2. Pentru fundamentarea **capitolului de cheltuieli** s-a ținut cont, în principal, de următoarele elemente:

4.2.1. Pentru estimarea nivelului **cheltuielilor din exploatare** s-a avut în vedere pentru fiecare element de cheltuială, pe lângă legislația enumerată mai sus și de următoarele:

- propunerile diverselor sectoare de responsabilitate din societate (secții, sectoare, compartimente de specialitate tehnică);
- nivelul realizat/prognozat al cheltuielilor din 2022, conform balanței de verificare la 31.12.2022 (varianta de lucru la aceasta data);
- media lunară a fiecărui element de cheltuială aferent anului 2022;
- Contractele încheiate până la aceasta data pentru anul 2023. (energie, materii prime).
- alte cheltuieli suplimentare ce apar datorită derulării programelor de investiții realizat din Fonduri de Coeziune - POS Mediu și POIM.

4.2.2. Cheltuielile financiare sunt formate din:

- dobânzile datorate către BERD;
- diferențele de curs aferente ratelor ce urmează a se rambursa în cursul anului 2023 către BERD; alte cheltuieli financiare pentru contractare împrumut POIM
- diferențele de curs aferente soldului datoriei externe la finele anului.
- Încheierea unui nou contract de împrumut pentru cofinantarea proiectului POIM.

4.3 Profitul rezultat este repartizat prin hotărârea Adunării Generale a Acționarilor în conformitate cu:

- OUG nr.64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile cu capital majoritar de stat, cu modificările și completările ulterioare;
- prevederile din Actul Constitutiv al AQUATIM SA.

4.4. Sursele de finanțare a investițiilor au fost estimate în funcție de volumul total, precum și în funcție de repartizarea pe trimestre a planului de investiții și achiziții de utilaje independente, al graficului de derulare a programului din Fonduri de

Coeziune - POIM și a termenelor de rambursare a împrumutului BERD pentru anul 2023.

Bugetul de Venituri și Cheltuieli pentru anul 2023 este întocmit în concordanță cu instrucțiunile pentru completarea acestuia, conform prevederilor din OMF nr. 3.818 din 30.12.2019 și este format din:

- **Anexa nr.1 “Bugetul de Venituri si Cheltuieli” pe 2023-** întocmit în structura impusă de lege și corelat cu indicatorii economico-financiari din anexele de fundamentare, urmând a fi publicat pe pagina de internet a societatii numai coloana aferenta anului curent, respectiv ”Propuneri an curent”

- **Anexele de fundamentare** numerotate de la 2 la 5 astfel:

- Anexa nr.2** - “Detalierea indicatorilor economico –financiari prevăzuți în bugetul de venituri si cheltuieli”. Această anexă are rolul de a fundamenta în structură indicatorii economico-financiari din bugetul de venituri și cheltuieli prevăzuți în anexa nr.1. Pentru aceasta au fost utilizate foi de lucru după principiile relatate în prezentul referat la punctul 3 ”principii generale și elemente care au stat la baza fundamentării veniturilor și cheltuielilor”.

- Anexa nr.3** - “Gradul de realizare a veniturilor totale”, prezintă gradul de realizare a veniturilor totale pentru doi ani anteriori (2021 și 2022) anului pentru care se întocmește bugetul de venituri și cheltuieli.

- Anexa nr.4** - “Programul de investitii, dotări și sursele de finanțare”. Datele din această anexă, în special cele privind sursele de finanțare, sunt corelate cu indicatorii economico-financiari din celelalte anexe, dupa caz.

- Anexa nr.5** - “ Măsurile de îmbunătățire a rezultatului brut și de reducere a plăților restante”. Precizăm că în cazul AQUATIM SA nu există plăți restante.

Nivelul **indicatorilor de performanță** din anexa 1 și anexa 2 la Contractul de Mandat în vigoare pentru membrii Consiliului de Administrație și directorii executivi: director general si director economic, prezentate în anexele 7 și 8, au fost determinați pe baza datelor din Bugetul de Venituri și Cheltuieli supus aprobării.

Precizări conform prevederilor OMF nr. 3.818/30.12.2019:

Conform proiectului de buget din “anexa 1” au fost previzionate pentru 2023 modificări față de realizat/preliminat din 2022. Astfel, mai jos, prezentăm acele elemente de venituri și cheltuieli care au pondere semnificativă și care au suferit modificări.

Anexa 2 de fundamentare prezintă în analitic, componența grupelor de venituri și cheltuieli din anexa 1. Astfel, modificările semnificative fata de realizat/preliminat 2022 sunt:

- la **capitolul venituri totale**, estimarea în plus cu 18,67% pentru anul 2023, se datorează în principal creșterii cu 20,88% a veniturilor din serviciile prestate de apă-canal (acestea având ponderea cea mai mare în total venituri, adică 95.38 %).

Veniturile din producția de imobilizări în sumă de 2.548 mii lei, reprezintă 123.97% din realizările preliminate ale anului 2022, ținând cont de lucrările necesare a se efectua.

La capitolul “alte venituri din exploatare – din amenzi și penalități” anexa 2, rd.15, col.6d, suma de 1.397 mii lei reprezintă 81.71 % din realizările preliminate ale anului 2022, deoarece se are în vedere recuperarea în anul 2023 a creanțelor de la clienți, crescând gradul de încasare.

Datorită creșterii dobânzilor pe piața bancară, și a diminuării minime a disponibilităților banesti pe seama realizării proiectelor de investiții pe 2023, proiecte ce urmează a fi finanțate din surse proprii, **veniturile financiare** au fost estimate cu prudență și anume 61,82 % din realizările de pe anul 2022.

La **capitolul de cheltuieli totale** creșterea prognozată de 19.8%, mai mult cu 0,13 % fata de creșterea veniturilor, se datorează creșterii foarte mari a cheltuielilor de exploatare (99,42% în total cheltuieli). Acestea au avut o creștere preliminară în 2022 față de 2021 de 21,47 %.

Urmărind structura costurilor de exploatare din “anexa 2”, începând cu Rd.30, col.6d, se observă că în 2023 sunt estimate la **Capitolul A “cheltuieli cu bunuri și servicii”** – 97.525 lei, mai mari cu 10.95% decât realizările preliminate ale anului 2022 (col.5).

Acest capitol reprezintă 39,2% din total cheltuielilor de exploatare în valoare de 248.510 mii lei.

În cadrul acestei subgrupe ponderea cea mai mare (63,67%) o au cheltuielile privind stocurile - A1 (rd.31) care au o creștere mică de 1.28%, fata de creșterea semnificativă a realizatului preliminar din 2022 fata de anul 2021 cu 28.066 mii lei, adică o creștere de 94,18%.

Astfel la randul 32 litera a – cheltuielile cu materiile prime au crescut cu 27,60% :- de la 5.555 mii lei la 7.088 mii lei.

Cea mai mare creștere la acest capitol au avut-o cheltuielile cu energia – rd.37 care au înregistrat în realiz.preliminar în anul 2022 fata de anul 2021 o creștere de 200%.

Pentru anul 2023 s-a prognozat o valoare inferioară 90,5% din cea aferentă anului 2022 datorită plafonării pretului începând cu 01.01.2023.

Celelalte materiale, combustibilul și obiectele de inventar au fost prognozate cu aproximativ 28% mai mult decât în anul precedent.

Datorită noilor investiții recepționate, dar și a prognozei de extindere a ariei de operare prin preluarea de noi localități (cu probleme privind alimentarea cu apă și canalizare), au fost previzionate costuri mai mari decât cele realizate astfel:

A 2 - Cheltuielile privind serviciile executate de terți (10.815 mii lei) Rd.39, col.6d cu o pondere de 4.35% în cheltuielile de exploatare, au o creștere de 22.46 % față de realizările preliminate din anul 2022, acestea din urmă fiind mai mici cu 12.57% fata de realizările anului 2021.

În cadrul subgrupeii A2, rd.39-col 6d- ponderea cea mai mare, 88.85 %, o au cheltuielile cu întreținerea și reparațiile (rd.40), care în suma de 9.610 mii lei sunt cu 22.70% mai mari decât realizările preliminate din 2022, acestea din urmă fiind mai mici cu 15.66% fata de realizările anului 2021.

În ceea ce privește cheltuielile cu alte servicii executate de terți (subcapitol A3,rd.45,col.6d), acestea sunt estimate a fi mai mari decât realizările preliminate din 2022 cu 38,59%. Propunerile pentru 2023 în suma totală de 24.617 mii lei sunt o însumare a multor tipuri de servicii, care deși au creștere mare în procente, creșterea în sumă absolută nu este semnificativă față de preliminarul anului 2022.

Un element de cheltuială din această grupă care înregistrează o creștere semnificativă este cheltuiala cu transportul de bunuri și persoane – Rd. 61 care în acest an are o creștere de 73.55% fata de preliminarul 2022 datorită transportului de namol în cantitate mai mare la depozitul RETIM de la Ghizela.

Această cheltuială reprezintă 38% din totalul cheltuielilor cu alte servicii executate de terți.

O altă cheltuială semnificativă este cea de asigurare și pază – rd.69 – col.6d - care are o creștere de 22.46% față de realizat preliminar an 2022 datorită obiectivelor noi care necesită acest serviciu în 2023 și a creșterii salariului minim pe economie..

În ceea ce privește celelalte elemente de cheltuieli, precizăm că acestea sunt estimate, în general, la nivelul celor prognozate pentru BVC din 2022, unele cu mici creșteri, dar datorită valorilor absolute reduse, procentul pare mare. (ex. protocol reclama-publicitate, sponsorizări, diurna etc).

O creștere de 13.06% față de realizatul preliminar din 2022 înregistrează și rd.77 “alte cheltuieli” din capitolul A3 ”cheltuieli cu alte servicii executate de terți”. Din lista altor servicii exemplificăm: servicii de internet și transmisie date, publicitate,

tăiere arbori, audit financiar și energetic, elaborare studii, tipărire și distribuție facturi, curățenie, deratizare, etc.

Capitolul B “Cheltuieli cu impozite, taxe și vărsăminte asimilate” (rd 78 col.6d.) - crește cu 40.45% față de realizatul preliminar din 2022, având o pondere în totalul cheltuielilor de exploatare de 8.23%.

Modificări se înregistrează la cheltuieli cu redevența (rd 80 col.6d.) cu 51.30 % față de 2022. Suma cu cheltuielile cu redevența reprezintă 78.94% din acest capitol și 6.49% din totalul cheltuielilor de exploatare.

Creștere de 5.29% se regăsește și la rd.84 col.6d - “cheltuieli cu alte taxe și impozite”. Suma mai mare prevăzută pentru 2023 se datorează creșterii bazei de impozitare, ca urmare a punerii în funcțiune de noi mijloace fixe - clădiri.

Având o pondere de 42.90% în totalul cheltuielilor de exploatare, **Capitolul C “cheltuieli cu personalul”** regăsit în anexa 1, rd.10 și în anexa de fundamentare nr.2, rd.85, are o creștere pe total de 20.62%. În totalul acestui subcapitol, cheltuielile de natura salarială (C0), rd.86 anexa 2, reprezintă 96.10%.

Creșterea pe total an cu 16.78% a cheltuielilor cu salariile (rd.87 anexa 2) față de realizat din 2022, (de la 76.297 mii lei la 89.100 mii lei) se datorează în principal reantregirii fondului de salarii pentru tot anul 2023 cu creșterea de 15% acordată salariaților începând cu 01.10.2022 (inflația anului 2022 fiind de 16,4) și a reantregirii valorii tichetelor de vacanță de la 20 la 30 lei ; precum și a suplimentării numărului de personal cu 40 persoane pentru care s-a prevăzut un fond de salarii de 2.260 mii lei.

Majorarea cheltuielilor de natură salarială sunt în conformitate cu prevederile O.U.G. nr. 26 din 21.08.2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct sau indirect o participație majoritară, cu modificările și completările ulterioare, pe care trebuie să le îndeplinească și să le respecte.

Pentru determinarea cheltuielilor de natura salarială s-a aplicat Legea bugetului de stat pe anul 2023 – nr 368 din 12.2022 - Capitolul III – Dispoziții finale – art.63 alin. (1) - operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct sau indirect o participație majoritară, pot prevedea în bugetul de venituri și cheltuieli, majorarea cheltuielilor de natura salarială față de nivelul programat în ultimul buget de venituri și cheltuieli aprobat astfel:

- a) cu sume reprezentând creșteri ale cheltuielilor de natura salarială aferente indicelui mediu de creștere a preturilor prognozate pentru anul 2023” - (9.6 %)

e)” cu sume determinate de creșterea numărului de personal.....”

Pentru anul 2023 s-a prevăzut un număr mediu de personal de 986 și un număr de 1.007 persoane la 31.12.2022, față de 940 număr mediu și 964 nr.persoane la 31.12.2022 realizat la 31.12.2022.

Subcapitolul C2 “ bonusuri ” (rd.13 din anexa 1; rd.91 din anexa 2) cuprinde, pe lângă valoarea tichetelor de masă, a voucherelor de vacanță, ajutoarelor sociale, a altor drepturi ale salariaților conform Contractului Colectiv de Muncă și suma aferentă participării salariaților la profit previzionat, precum și alte cheltuieli.

Pentru suma aferentă participării salariaților la profit previzionat, se constituie pe seama costurilor, provizion la finele exercițiului financiar, așa cum prevede legislația în vigoare.

În de Bugetul de Venituri și Cheltuieli pe anul 2023, au fost incluse la capitolul C2, litera c), rd.96 (anexa 2) suma 2014 mii lei mai mare cu 791 mii lei față de 2022 pentru acordarea voucherelor de vacanță în conformitate cu Legea 165/10.07.2018. Valoarea voucherelor de vacanță fiind de 2.000 lei față de 1.450 lei/angajat până în 2022.

La capitolul C4 – Cheltuieli aferente contractului de mandat suma de 2040 lei este conform contractelor de mandat încheiate pentru consiliul de administrație, director general, director economic și secretariatul CA și AGA. Creșterea de 14.05% se datorează în principal bugetării sumei pentru toți membrii având în vedere că în anul 2022 a fost suspendat contractul unui membru din C.A. care a trecut în concediu de creștere copil, corelarea sumelor cu contractele încheiate și a indemnizației secretariat AGA cu nr. necesar de sedințe,

Precizăm că AQUATIM SA nu se află în situația de a avea restanțe la plata obligațiilor, din contra unul din indicatorii de performanță ai societății prevăd achitarea integrală și la timp a tuturor obligațiilor (buget de stat și local, furnizori, rate BERD, salarii, etc.) și a obținut în anul 2022 rezultate bune.

Capitolul D ”Alte cheltuieli de exploatare” (rd.113 din anexa 2) are o pondere relativ mică de 9,64% în totalul cheltuielilor de exploatare. În cadrul acestui capitol, amortizarea (rd.120) de 19.590 mii lei are o creștere de 12,05% față de realizat preliminar din anul 2022, datorită finalizării proiectului POS-MEDIU fazat, și punerii în funcțiune a acestor obiective precum și a altor investiții finalizate.

Cheltuielile financiare – la punctul 2. Rd.130 au o pondere foarte mică de 0.57% în total cheltuieli și se compun din cheltuieli generate de împrumut bancar

pentru finanțarea proiectului POS MEDIU – dobanzi – și cheltuieli de diferențe de curs pentru proiectul POIM.

Cheltuielile pentru investiții din anexa 1 rd.46 prezintă totalul acestora așa cum sunt detaliate în anexa de fundamentare nr.4, centralizată.

Investițiile au fost detaliate în subanexe în funcție de sursa de finanțare și de natura acestora astfel:

- 4.a. - Program de investiții - din surse proprii
- 4.b. - Program de investiții - din fonduri europene și cofinanțări
- 4.c. - Program de investiții - alte proiecte (mediu)
- 4.d. - Program de investiții - dotări cu active corporale și necorporale

Anexa 4 centralizată, prezintă în detaliu sursele de finanțare pentru întreg programul de investiții din 2023, precum și pentru estimările din anii 2024 și 2025.

Precizăm că în conformitate cu prevederile din OMF nr.3.818 din 30.12.2019, anexa 6 “instrucțiuni”, capitolul II “reguli generale” pct.4, bugetul de venituri și cheltuieli a fost supus controlului financiar de gestiune din cadrul societății conform Hotărârii Guvernului nr. 1.151/2012 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modul de organizare și exercitare a controlului financiar de gestiune. În acest sens a fost întocmit raportul cu nr. 3390 din 08.02.2023.

Au fost consultate Sindicatele Aquatim întocmindu-se nota nr. 3391 din 08.02.2023 și Deasemenea Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Apa și Canal Tmis au acordat avizul pentru BVC 2023 Aquatim cu nr. 37 din 09.02.2022

În concluzie, la întocmirea bugetului de venituri și cheltuieli pentru anul 2023 au fost aplicate aceleași principii de stabilire a veniturilor și cheltuielilor ca și în anii precedenți, dar ținând cont de evoluția veniturilor și cheltuielilor din 2022 față de bugetul de venituri și cheltuieli din același an, corelat cu dispozițiile legale în vigoare la data întocmirii acestuia.

Director General,
Dr. ing. ILIE VLAICU

Director Economic,
ec.MARIOARA CĂLȚUN

